

РЕШЕНИЕ

№ 4484

гр. София, 06.07.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 35 състав,
в публично заседание на 20.05.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Миглена Недева

при участието на секретаря Кристина Григорова, като разгледа дело номер **2450** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 – чл.178 от Административно – процесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по жалба на кмета на [община] срещу Решение № 47 от 22.01.2020 г. на Комисия за защита от дискриминация (КЗД) по преписка № 692 по описа за 2018 г., с което:

1. **УСТАНОВЯВА**, че [община], представлявана от кмета, чрез неосигуряването на достъпна архитектурна среда на обект: сграда на кметски наместник в кв. „Калугерица, общ. К., находяща се на адрес: [населено място], кв. „Калугерица, [улица], се затруднява достъпа на лица с увреждане и намалена подвижност до публични места, което е в нарушение на чл.5 ЗЗДискр., представляващо по-неблагоприятно третиране чрез изградена и поддържана архитектурна среда, недостъпна за хора с увреждания по признак „увреждане“.

2. **НАЛАГА**, на основание чл.80, ал.3 от ЗЗДискр. на [община], представлявана от кмета, административно наказание имуществена санкция в размер на 500 /петстотин/ лева за осъществено по-неблагоприятно третиране чрез изградена и поддържана архитектурна среда, недостъпна за хора с увреждания по признак „увреждане“.

Решението е оспорено от [община], чрез кмета на общината М. Н., с искане да бъде отменено. Наведените основания за оспорване са за противоречие с материалните норми - чл.146, т.4 АПК. Тяхното осъществяване е аргументирано с доводи, че предоставянето на услуги от страна на служители на [община] на място в процесната сграда никога не е ограничавало хората в неравностойно положение. Твърди се, че не

е извършено нарушение на разпоредбата на чл. 5 от ЗЗДискр., тъй като дадените указания за изграждане на достъпна среда са изпълнени преди издаване на оспореното решение. В тази връзка представя снимков материал за поставена рампа.

Ответникът, Комисия за защита от дискриминация, чрез юрк. Б., излага аргументи за неоснователност на жалбата. Моли тя да бъде оставена без уважение. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

След като прецени събраните по делото доказателства, във връзка с доводите и съображенията на страните, Административен съд София – град, Второ отделение, 35 – ти състав, приема за установено от ФАКТИЧЕСКА и ПРАВНА СТРАНА следното: Жалбата е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА.

Подадена е в срока по чл. 149 от АПК, вр. с чл. 68, ал. 1 ЗЗДискр., от легитимирано лице, адресат на акта.

Разгледана по същество, жалбата е НЕОСНОВАТЕЛНА, освен по отношение на размера на определената с решението санкция.

На първо място, оспореното решение е издадено от компетентен административен орган и в пределите на неговата власт съгласно чл. 65, т. 1 във връзка с чл. 48, ал. 2, т. 3 и чл. 65 от ЗЗДискр.

Компетентността на КЗД е уредена в разпоредбата на чл. 47 ЗЗДискр., където са регламентирани правомощията, с които разполага при решаването на визираните в същия текст въпроси, в качеството ѝ на независим специализиран държавен орган, осигуряващ предотвратяване на дискриминация, защита от дискриминация и равенство на възможностите.

Решението е издадено в съответствие със законовите изисквания относно формата и съдържанието му съгласно разпоредбите на чл. 65 и чл. 66 от ЗЗДискр. и в него ясно и мотивирано е обективизирана волята на издателя му.

При горното, не са налице основания за отмяна или обявяване на нищожност на решението на основание чл. 146, т.1 или т. 2 от АПК.

По отношение на наличието на съществени процесуални нарушения, налагащи отмяната му по чл.146, т.3 от АПК, съдът установява следното:

При издаването на решението са спазени специалните административно-производствени правила, установени в чл. 50 – чл. 70 ЗЗДискр.

В съответствие с изискването на чл. 50, т. 2, вр. 40, ал. 2 ЗЗДискр. производството пред КЗД е образувано въз основа на Доклад за самосезиране от заместник-председателя на Комисията, във връзка с чл. 40, ал. 2 ЗЗДискр. и § 6 от ПЗР на ЗИХУ /действал към датата на образуване на производството/ и във връзка с провеждана национална кампания "Достъпна България". Била извършена проверка на място, в сграда на кметски наместник в кв. „Калугерица, общ. К., находяща се на адрес: [населено място], кв. „Калугерица, [улица], за която е съставен КП вх. № 12-11-1659 / 09.07.2018 г. След образуване на преписката, председателя на КЗД е определил същата да бъде разгледана от АД НОС заседателен състав, който на свое заседание е определил докладчик от решаващия състав, след което са предприети действия по изпълнение на процедурата по проучване на преписката и събиране на доказателства, необходими за изясняване на спорните факти и обстоятелства /чл. 55, ал. 1 ЗЗДискр. /. Проведено е едно редовно заседание, с легитимно взето решение от определения състав.

Предвид горното, при постановяването на решението не са допуснати съществени процесуални нарушения, които да налагат отмяната му на основание

чл.146, т.3 от АПК.

По съответствието на решението с материалния закон, съдът приема следното:

С императивната разпоредба на чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. е забранена всяка пряка или непряка дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна. По смисъла на ал. 2 на същата норма „пряка дискриминация“ е всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по ал. 1, от колкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства.

По аргумент от разпоредбата на § 1, т. 7 от ДР на ЗЗДискр. "неблагоприятно третиране" е всеки акт, действие или бездействие, което пряко или непряко засяга права или законни интереси.

Изрично с разпоредбата на чл. 5 от ЗЗДискр. е предвидено също така, че изграждането и поддържането на архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до публични места, се смята за дискриминация.

По смисъла на § 1, т. 2 от Наредба № 4 от 01.07.2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда на населението, включително за хората с увреждания /Наредба № 4/2009 г./ "достъпна среда" е среда в урбанизираните територии, сградите и съоръженията, която всеки човек с намалена подвижност, със или без увреждания може да ползва свободно и самостоятелно.

Осигуряването на достъпна архитектурна среда е от съществено значение за интеграцията на хората с увреждания, за да не се чувстват същите застрашени и зависими от чужда помощ. Именно поради тази причина в ЗЗДискр. е предвидено, че изграждането и поддържането на архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до публични места е дискриминация.

Съгласно чл. 4, т.4 от Закона за интеграция на хора с увреждания /ЗИХУ/ интеграцията на хората с увреждания се осъществява чрез достъпна жизнена и архитектурна среда, а съгласно чл.32 от ЗИХУ на държавните органи и органите на местното самоуправление е възложено да организират устройството и изграждането на урбанизираните територии за населението, включително за хората с увреждания, при условия и по ред, определени в ЗУТ. В § 6 от ПЗР на ЗИХУ е предвидено също така в срок до 31 декември 2006 г. до обществените сгради и съоръжения - държавна и общинска собственост, да се осигури свободен достъп за хората с увреждания, като се преодолеят съответните архитектурни, транспортни и комуникативни бариери.

От анализа на цитираните норми следва извода, че за да е налице проява на дискриминация по смисъла на ЗЗДискр. е необходимо да са осъществени всички елементи от фактическия състав на приложимата специална правна норма, както от обективна, така и от субективна страна. Неправомерният диференциран подход към дадено лице или определен кръг лица трябва да е обвързан от признак по чл. 4 от ЗЗДискр. В този смисъл не е достатъчно да се установи по-неблагоприятно третиране на определен кръг лица в конкретен случай, а е необходимо да се докаже още, че това третиране е извършено съзнателно по някои от признаците, очертани в чл. 4 от ЗЗДискр., като следва да е налице и пряка причинно-следствена връзка между

неблагоприятното отношение и причината за него, като при всички случаи следва да се изразява в някой признак по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр., в това число и "тормоз" на база признак "увреждане".

По силата на чл. 9 ЗЗДискр., в производство за защита от дискриминация, е създадено специално правило, при което ако административният орган приеме, че има достатъчно факти, от които може да се направи извод, че е налице дискриминация, доказателствената тежест се размества и в тежест на ответника е да докаже, че не е нарушил правото на равно третиране.

Съгласно § 1. т. 1 от ДР на Закона за интеграция на хората с увреждания /ЗИХУ/ (отм.) "увреждане" е всяка загуба или нарушаване в анатомичната структура, във физиологията или в психиката на даден индивид. По смисъла на § 1, т. 2 от ДР на ЗИХУ (отм.), § 1. т. 1 от ДР на ЗХУ "човек с трайно увреждане" е лице, което в резултат на анатомично, физиологично или психическо увреждане е с трайно намалени възможности да изпълнява дейности по начин и в степен, възможни за здравия човек, и за което органите на медицинската експертиза са установили степен на намалена работоспособност или са определили вид и степен на увреждане 50 и над 50 на сто.

При тази нормативна рамка, на база на фактически установеното, както по преписката, така и по делото, следва да се приеме, че неизграждането на достъп до сградата на сграда на кметски наместник в кв. „Калугерица, общ. К., поставя в неравностойно положение хора с намалена подвижност, по смисъла на § 1, т. 1 от ДР на Наредба № 4/2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда на населението, вкл. на хората с увреждания. Наредбата е издадена в изпълнение на делегираното законово правомощие на Министъра на регионалното развитие и благоустройството по чл. 169, ал. 4 от ЗУТ.

"Достъпна среда" съгласно § 1, т. 2 от Наредба № 4 от 01.07.2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда на населението, включително за хората с увреждания, е среда в урбанизираните територии, сградите и съоръженията, която всеки човек с намалена подвижност, със или без увреждания, може да ползва свободно и самостоятелно.

Спорът се свежда до това дали е налице противопоставимо право на жалбоподателя да допусне чрез бездействието си да не постави съответни съоръжения за достъп на лица с намалена подвижност.

В процесния случай от доказателствата по делото се установява, че в сградата на кметски наместник в кв. „Калугерица, общ. К. се поддържа в състояние, което затруднява достъпа на лица с увреждания и въобще на хора с намалена подвижност по смисъла на Наредба № 4/2009 г., като не е осигурена „достъпна среда“ по смисъла на §1, т. 2 от Наредба № 4 от 01.07.2009 г., т.е. възможност за всеки човек с намалена подвижност да може да ползва „свободно“ и „самостоятелно“. Това, от своя страна представлява по-неблагоприятно третиране, съответно пряка дискриминация по смисъла на чл.4, ал.2 от ЗЗдискр. на хората с увреждания, имащи затруднения при придвижването, в сравнение с останалите граждани, както и пряко нарушение на разпоредбата на чл. 5 от ЗЗДискр., съгласно която „изграждането и поддържането на архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до публични места, се смята за дискриминация“.

По отношение на въпроса, че жалбоподателя, не е изградил достъпна среда за

хората в неравностойно положение, към датата на проверката, не е налице спор по делото.

Спор има относно обстоятелството изградена ли е достъпна среда, за хората в неравностойно положение към датата на постановяване на процесното решение. Видно от представеното с административната преписка Писмо с вх. №16-15-105/18.02.2019г., към тази дата няма изградено съоръжение за достъп на лицата с увреждания в сградата на кметство „Калугерица“, с адрес: [населено място], кв. Калугерица, [улица]. Кметът уведомява, че до изграждане на съоръжение за достъп на лица с увреждания и тяхното недискриминиране ще бъде поставен звънец на достъпно място, чрез който служителите на кметство Калугерица ще осъществяват административно обслужване.

Независимо, че в хода на административното производство ответната страна информира КЗД, че ще бъде монтирано устройство улесняващо достъпа, не са ангажирани доказателства за това твърдение. Оказваното съдействие от страна на служителите за обслужване на гражданите с увреждания извън сградата е неотнормимо към задължението за осигуряване на достъпна среда и към производството пред КЗД.

Жалбоподателят представя снимков материал за поставена рампа към момента на приключване на съдебното следствие, с което счита, че са изпълнени дадените указания за изграждане на достъпна среда. От представените снимки, обаче съдът не може да прецени доколко архитектурната среда е съобразена с предписанието и с изискванията на Наредба № 4 от 01.07.2009 г. и гарантира ли достъпа до сградата на хората с увреждания. В този смисъл следва да се съобрази, че достъпната среда не се отнася само за хора с двигателни увреждания, но също и до хора със сетивни увреждания. За незрящите хора е необходимо да се осигури настилка с отличителен релеф. Необходимо е да се предвиди възможност да се потърси помощ от персонала. Въпреки това, предприетите действия по осигуряване на достъпна среда показват поведение, целящо да се осигури достъп.

Доколкото обаче преценката за законосъобразността на акта е към постановяването му, последващото изграждане на достъпна среда, съответно изпълнение на указанията, не е основание за отмяна на оспореното решение.

Съдът обаче намира, че в частта от решението, с която е наложена имуществена санкция в размер на 500 лв., за установеното нарушение, същото следва да бъде изменено.

Съгласно чл. 80, ал. 1 и 2 ЗЗДискр., който не изпълни задължение, произтичащо от този закон, се наказва с глоба от 250 до 2000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание. Когато нарушението е извършено при осъществяване дейността на юридическо лице, на него му се налага имуществена санкция в размер от 250 до 2500 лв. Законодателят не е определил налагането на санкцията като кумулативна мярка, следваща се от установена дискриминация, а е предоставил преценката за това на КЗД. Ето защо административният орган следва да изложи мотиви относно целта и размера на санкцията. И ако превантивната цел на санкцията произтича от целта на закона – да се предотврати за в бъдеще допускането на дискриминация и да мотивира лицето да поддържа достъпна архитектурна среда, то размерът на санкцията следва да бъде конкретно определен и индивидуализиран. Административният орган не е изложил мотиви защо определя санкция над законоустановения минимум. В тази част съдът намира, че решението е незаконосъобразно и следва да бъде изменено, като се определи санкция в размер на минималната от 250 лева.

Предвид изложеното, настоящия съдебен състав счита, че оспореното решение на КЗД като правилно и законосъобразно, следва да бъде потвърдено, в частта, с която е установен акт на дискриминация, както и в частта относно дадените предписания. В частта относно наложената санкция, решението като немотивирано следва да бъде изменено, а санкцията намалена на 250 лв.

При този изход на спора, правото на разноски е възникнало за жалбоподателя, съответно на основателната част от жалбата, съгласно чл.143, ал.1 АПК и чл.78, ал.1 ГПК, вр.чл.144 АПК. До приключване на устните състезания то не е своевременно упражнено, поради което разноски не се дължат.

Съответно на неоснователната част от жалбата, следва да се уважи искането на ответника за присъждане на разноски за юрисконсултско възнаграждение, което съдът определя в размер на 1/2 от 100 лева или 50 лева.

Мотивиран от гореизложеното и на основание чл. 172, ал. 2, предложение второ от АПК, Административен съд София-град, II отделение, 35 състав

Р Е Ш И:

ИЗМЕНЯ по жалба на [община], представлявана от Кмета на общината, Решение № 47 от 22.01.2020 г. на Комисия за защита от дискриминация по преписка № 692 по описа за 2018 г., в ЧАСТТА му, с която на [община] е наложена имуществена санкция в размер на 500 /петстотин/ лв., като намалява санкцията на 250 /двеста и петдесет/ лв.

ОТХВЪРЛЯ жалбата на [община], представлявана от на общината, срещу Решение № 47 от 22.01.2020 г. на Комисия за защита от дискриминация по преписка № 692 по описа за 2018 г., в останалата ѝ част.

ОСЪЖДА [община] да заплати на Комисията за защита от дискриминация сумата в размер на 50 /петдесет/ лева разноски за първоинстанционното съдебно производство, съразмерно на неоснователната част на жалбата.

Решението подлежи на обжалване пред с касационна жалба чрез настоящия съд пред Върховния административен съд на РБ в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Препис да се изпрати на страните.

СЪДИЯ: